

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 65.

A' Magyar Kurir 95-dik darabjához.

Magyar Ország.

*Pest*ről ezeket írják az ott kijövő újságokban: —“

A' most elmúlt Leopold napi Pesti vásár különös emlékezetet érdemel; mert először az egész kirakodó héten 's a' második héten Keddig mindég szép idő volt, a' mi ezen vásáron ritka történet; másodsor mert a' vásár ideje alatt a' Papiros Pénznek Cursusa az eddig való tapasztalás ellen mind rosszabb rosszabb lett, úgy, hogy a' Bétsi Ujságban Nov. 11-dikén a' Conventiósi Pénzhez képest 374 $\frac{1}{2}$ forintra jegyeztetűnek. Ez a' Speculansokat annyira felgerjesztette, hogy kiváltképpen a' Gyapjának ára nagyon felhágott. A' Kiskereskedőkre nézve ezen vásárt a' Pénz fogyatkozása mint alig lehet közepszerűnek mondani.

Nem ly kegyes adakozásoknak példái is olvasnak ugyan azon hazai újságlevelekben: —

Nemes Vas Vármegye azon 10,417 forintokat 21 krajtzárokat, a' mellyeket neki a' Montur-Commissió ísűzetett, az Ármáda számára szerzett vásznakért, most azon Magyar Nemzetből való Katonák számára beajánlotta, a' kik Kulmnaál és Drezdánál magokat jelesen megkülömböztették. — Ns. Komárom Vármegye a' Lipsia melletti esett Magyar Katonák Özvegyei és árvaí számára 405 forintot 's 40 krajtzárt gyűjtött össze, és ezen pénzt kiosztás végyűjtött és a' főbb helyekre beküldötte. — Brasóban lakó Báró *Leczen, szkyne* a' Hadi Fő Tisztségnél 100 forintot tett le Ferencz Fő Herczeg Vasas Regementjeheli olly két Közlegény számára, kik az utóbbi baború-

ban magokat megkülömböztették, vagysebeik miatt valóságos nyomorekokká lettek. —

Debreczenben November 10-én Péchy Imre Fő Curator Ur Ó Nagysága és számos egyéb vendégeknek jelenlétekben beállított hivataljába T. T. *Péczeley József* Ur a' közönséges Historia, a' régi Litteratura, és az Ékesenszöllás tanítására, kitől mint ama nevezetes T. T. *Péczeley József* Komáromi Prédikátor Ur fíjától, és ezen hivatalra különösen készítettett Tanítótól sok jót várhatni. — Ezen új iskolai esztendőben a' Debreczeni Collegiumban a' főbb tudományokat tanuló Ifjúság száma a' hat százat meghaladja.

Velentzéből ezeket írták Nov. 18-dikén: —

Ó Felsége folytában szemléletti ezen fő városban a' közönséges intézeteket 's a' környék' nevezetességeit. Ez nap' (18-dikén) másod versben jelent-meg a' Kormányzéknek tanácsában.

„November' 16-dikán estve véghez ment a' nép' innepe. Az idő szép volt. A' főbb piacon egy nagy és pompás templom volt felállítatva, melybe annak minden oldalai felől gráditson mentek fel. Belső részei különbkülömbféle cedelekkel, sültekkel, és kenyérral voltak felékesítve 's jó izlés szerént feltzifritva. Az alsó részébe borral tele hordók voltak helyeztetve, a' piatz' négy szegletein kuszó-fák állottak, 's a' hegyeikre jutalomúll pénz és eledel volt köttetve, azoknak számokra' kik levehették. Valami két óra tel-

belé, míg az eledel és bor a' sokaságnak ki osztattak 's a' kuszó fákra való felmásztást a' magokat biztató legények próbáltgattak. Vegezetre' az egész templom és piatz szépen megvilágosítottak, 's mindenek legjobb rendel 's nagy vigadozásaimentek véghez. — Ó Felségek, ezen népvigadozásnak ezer örvendező kialtozások között való megnézése után, theátromba mentek; a' melly hasolóképpen meg volt fényesen világosítatva.

Nov. 17-dikén *Murano* szigetének és városának 's az ott találtató ritkaságoknak megnézegetesekre néhány órákat fordított ó Felsége. Főbb kiserői voltak: F. Marschall Gróf *Bellegarde*, Kormányozó Gróf *Goes*, Katonai fő-igazgató Gen. Báró *Lattermann*, *Velencei* Kommandans *Marquis Chateler*, a' Podesta Gróf *Gradenigo*, 's több mások.

Nov. 18-ikán este a' nagy kanálison *Gondélekkel* (tsajkákka) való hajozás tartatott, a' melly ezen alkalmatosságra mind két partjai felől pompáson megvilágosítottatott vala.

B é t s.

A' mi Koronaörökösünk *Ferdinandus* ó Császári Királyi Fő Hertzegsége, a' folyó November 22-ik napján *Bétsbe* kívánt jó egészségben megérkezett. Viszsa felé való útozásaközben *Frantzia* ország Déli tartományainak egy részén és *Helvétzián* jött által ó Cs. K. Fő Hertzegsége.

Tudományos Híradás.

Nem egyszer esett 's esik meg a' 'Tudós Nemzetek' Literáturájában azon öszveütközés, mely szerént valamely hasznos Könyvnek - egy Nyelvöl másakra való al-

talfordításában egyszerre többen dolgoznak; a' minnek-ellenet gondolni-mely kedvetlen következesei legyeenek. Ezen kedvetlen következesek' eltávoztatására jónak látom Nemzeti Literáturánk kedvellőit arról tudósítani, hogy én egy Német nyelven készitetett, és Hazánk Tudósai előttis, közöseséges bétben való tudós Munkát Nemzeti Nyeivünkre általtenni elkezdtem; melynek tellyes tzmije e' következendő: *D. August Hermann Niemayer Grundsätze der Erziehung- und des Unterrichts Für Aeltern — Hauslehrer — und Schulmänner — in einem vollständigen auszuge, nach der Sechsten Ausgabe — mit Einsicht auf das Oesterreichische Schulwesen bearbeitet von Leopold Chimani 2 Theile 1812.*

Ugy itélek, hogy ez által Hazai Literáturánk' egy igen nagy Hijjánossága pótolódikki, mert én ugyan, a' Föld Mathematica Leírása' igen Tudós és nagy érdemű Szerzőjének — Elől Járó Beszédje XIV. Lapján olvastatható ezen kifejezéseit. — *Vajha valami jöltévő alkalmatos kézpenát fogna, és ama nagy Tudományú 's Nevű, és az e' félekben nagy tapasztalású Hálai Theologiae Professornak, és az ott lévő Királyi Paedagogium Inspectorának Niemayer Urnak — ily Titulusú megbétsülhetellen Könyvénck — Grundsätze der Erziehung — 's a' t. Magyar fordításával megajándékozná a' Hazát — ugy nézem 's veszem, mind minden Gyermek, 's Oskolák' Barátnak, 's e' szerént a' Haza 's Nemzet valódi virágzását sziveken viselő Polgároknak kiyánságok tolmátsolását. — Veszprémben Nov. 12. 1818.*

Angyán János Veszprémi Pred. és a' Helv. Vallástételt Követő Túl a' Dunai Fő Tiszt. Superintendentiale 's a' Veszprémi Nagy Tiszt. Tractuale Consistoriumnak Assesora.